

TABOR izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri. Da umom naslednjega dne ter stanje mesečno na pošti K 20—, za ino zemstvo K 40—, dostavljen na dom K 22—, prejemani v upravi K 20—, Inserati po dogovoru.

Naročila se pri upravi "TABOR", MARIBOR, Jurčičeva ulica šte. 4.

Kujžica

Ljubečana

TABOR

UREDNIST: O se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon intern. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, prišlišču, dno. Telefon št. 24. ŠIS poštno-ekspresni račun št. 11.781.

Na naročila brez denarja se ne vrata. — Reklami se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, torek 14. februarja 1922.

Številka: 37.36

Upravna razdelitev države.

Pod tem naslovom piše beogradska „Politika“ z dne 7. januarja sledeče:

„Vse ceste vodijo v Rim. S tem izrekom se je nekoč označevalo važen pomen papeža na svetu. Najvažnejše diskuzije v našem parlamentu pa vodijo v znani stari spor med centralisti in federalisti. S tem pa hočemo označiti velikansko važnost tega problema v našem notranjem državnem življenju. Glavna debata o vladni deklaraciji je dala za to trditev dovolj povoda. Priprava zakona o upravni razdelitvi države je v tem oziru posebno zanimiva.“

Zakon o upravni razdelitvi države je nedvomno najvažnejši zakon, kar ima sprejeti današnja narodna skupščina. Ako je administrativna ureitev države centralno vprašanje, centralistične Vidovdanske ustave, potem je tudi zakon, s katerim se naj ureditev ustvari, centralna točka v programu današnje centralistične vladne. Sprejetje tega zakona znači oživetje tvorjenosti najvažnejšega dela današnje ustave, a vlado samo opravičuje v nadaljnjem obstanku na upravi države. Odložitev tega zakona bi pomenila začasno umrtjenje onega, kar zamore v času umrtitve meri oživeti Vidovdanko ustavo.

Zakon o upravni razdelitvi države stavlja torej na dnevni red isto vprašanje, ki je tako nenavadno močno vplivalo na delo pri pripravljanju Vidovdanske ustave. Vse dosedaj začasno pomorjene strasti se zopet pojavljajo na površju. Bosta li imela vlada in parlament dovolj moči, da tokrat popolnoma razčistita in definitivno rešita to vprašanje?

Glavne težkoče tvorijo pri tem plemsko-pokrajinske komplikacije, katerim se pridružujejo še drugi lokalno-strankarski spori. Mnogo Hrvatov in nekaj Slovencev smatra to za svoje državno vprašanje; za mnoge narodne predstavnike pa je vprašanje strankarskega obstoja in volilne bodočnosti. Od središča posameznih oblasti je odvisen položaj posameznih okrajev, ki bodo tvorili te oblasti, a od položaja teh okrajev zavisi bodočnost narodnih poslancev, ki sedaj zastopajo te okraje v parlamentu. Radi tega se ni čuditi, da so se nekateri poslanci začeli tako strastno zanimati za to vprašanje. — Kadar pa se ljudje strastno zanimajo za kako stvar, je iz njih težko napraviti hladnokrvne in razsodne sodelovalce pri skupni stvari.

Vprašanje zakona o upravni razdelitvi države je največje in najbolj sporno vprašanje v naši notranji politiki. Znjim se zbude vse strasti in vsi interesi, ki tvorijo politično življenje naše države. Zato je treba pri rešitvi tega vprašanja res dovolj potrebnih obzirov, pa tudi dovolj potrebne energije.

Voditelji.

„Kaj. v „Narod. Listy“, Praha, dne 5. februarja). „Ko je bil brezuspešen naš trud, da bi Vas poučili z besedami, sem sklenil, da Vas poučim z dejanjem. Umreti hočem, da bi Vam tako dokazal, da so skrbi, s katerimi obremenjujete naše življenje, hujše nego smrt. Da me razumete; žrtvujem svoje življenje, da Vam dokazem: to, kar zahtovate, je nemogoče! Nauk, katerega Vam pošiljam iz groba, se glasi: Ne izganjajte svojih uradnikov, ker so Vam potrebni in ker ne boste našli drugih, ki bi delali z blazneži. Potrebni so vam, ker ne morete izhajati brez vodil. Če

Nemški obrambni dan v Celovcu.

Zborovanje koroškega „Heimatschutza“. — Za obrambo koroških mej. — Proti Jugoslaviji.

DKU Celovec, 12. febr. Danes dopoldne je imela krajevna organizacija „Heimatschutz“ v Celovcu povodom svoje prve obletnice okrožno zborovanje, h kateremu so poslane vse koroške organizacije svoja odposlanstva. Udeleženci so v sprejedu manifestirali po mestu ter se podali na slovesno okinčani „Kardinalplatz“. Tu jih je pozdravil županov namestnik dr. Rokibansk v imenu občinskega zastopa. Nato so govorili predsednik „Heimatschutz“, zastopnik bavarških nemško-

obrambnih organizacij ter zastopnik štajerskega „Heimatschutz“. V sprejeti resoluciji protestirajo proti temu, da se Jugoslavija vmešava v zadeve prejšnjega glasovalnega ozemlja in naglašajo, da bo „Heimatschutz“ posvetil svoje glavno delo temu, da bo ščitil skupnost dežele, pridobljene s tolikimi krvnimi žrtvami, in pa pravično razmejitve. Proti manifestaciji „Heimatschutz“ so demonstrirali dne se je vršilo v cerkvi sv. Petra na trg.

Svečano kronanje papeža Pi'a XI.

DKU Rim, 12. febr. Danes dopoldne se je vršilo v cerkvi sv. Petra svečano kronanje novega papeža Pi'a XI., kateremu so prisostovali obitelji Ratti, diplomatski kor svete stolice, patriarhat, zastopniki malteškega reda in krog 50.000 vernikov. Krog 9. ure se je podal papež v svoji nosilnici v spremstvu svojega dvora, prelato-

in kardinalov v cerkev sv. Petra, kjer je imel pontifikalno mašo. Nato mu je predal prvi kardinal diakon tiaro. Po dovršenih ceremonijah je blagoslovil papež z zunanje lože na Petrovem trgu zbrano množico. Množica ga je viharno pozdravljala, vojaštvo pa mu je izkazalo predpisano čast.

Priprave za genovsko konferenco.

DKU Pariz, 11. febr. Agence Havas poroča: Vlada Velike Britanije se ni odgovorila na memorandum francoskega ministrskega predsednika Poincarreja. Angleški zunanji urad je naklonjen ideji, da bi se sestali angleški, francoski in italijanski strokovnjaki, ter se porazgovorili o stvarnih vprašanjih, s katerimi se bo pečala genovska konferenca. Francoski krogi so tudi za to, da bi se vršila — kot se domneva, v Parizu — takšna

tehnična predkonferenca želeli bi samo da bi se je udeležili vsi zavezniki in tudi člani male antante.

DKU Pariz, 11. febr. (Wolff). — „Petit Parisien“ javlja, da so se tudi v Londonu pričela posvetovanja o pripravi za konferenco v Genovi. Na angleški strani bi želeli, da bi se skupne pripravljalne seje o katerih je bilo dogovorjeno že v Cannesu, vršile v Londonu.

Gospodarska politika Rumunije.

DKU Bukarešta, 11. februarja. (Orient-Radio). Trgovski minister je v zbornici razvil gospodarski program Bratjanujeve vlade, ki vsebuje sledeče važne točke: Popolnoma prosta trgovina na znotraj, odstranitev osebnih uvoznih, ki jih nadomestijo carinski zakoni, revizija v zadnjem parlamentu sprejetega davčnega sistema.

Incident našega poslanika v Budimpešti.

TIP. Beograd, 12. febr. Naš poslanik v Budimpešti bi bil moral predati svoja akreditivna pisma opravitelju Horthyju 6. t. m. toda obvestilo o sprejetju v avdienco mu je bilo dostavljeno komaj pol ure poprej nego je prišel dvorni častnik z vozom po našega poslanika. Poslanik Milojević je odločno odbil tak način avdience ter ni odšel k Horthyju. Incident je v toliko ostrejši, ker je madžarsko ministrstvo za zunanje zadeve odbilo sprejetje našega vojnega atašeya Bodija v avdienco, češ, da se Bodi ni akreditiral, kar mu pa glasom mirovne pogodbe ni treba. Naša vlada ima pravico imenovati svojega atašeya brez akreditacije.

Generalna stavka v Granadi.

DKU Granada, 12. febr. Tukaj, se je pričela generalna stavka.

Jugoslavija in Albanija.

TIP Beograd, 12. febr. Albanski zunanji minister Fan Noli je poslal Zvezi narodov petico v kateri prosi za vzpostavitev diplomatskih odnosov med Albanijo in Jugoslavijo.

Naše čete izpraznile del Prekmurja.

TIP Budimpešta, 12. februarja. Uradno se objavlja, da so po ugotovitvi definitivne meje med Jugoslavijo in Madžarsko v Prekmurju jugoslovenske čete izpraznile teritorij ob avstrijsko - madžarsko - jugoslovenski meji do izliva Lendave v Muro, ki se ga bili ob prevratu zasedli preko trianonske meje.

Amerika hoče posebno gospodarsko konferenco.

DKU Washington, 12. febr. (Wolf). Kakor izve „Chicago Tribune“ je „Federal Reserve Board“ predložil, da se skliče mednarodna gospodarska konferenca, ki bi se pečala z vprašanji splošnega interesa. Povod za ta predlog je vedno resnejši gospodarski položaj evropskih držav.

Novi nemiri na Irskem.

DKU Pariz, 12. febr. „Journal“ poroča iz Belfasta: Položaj je zelo resen. Na več krajih je prišlo do spopadov, pri katerih se je tudi streljalo. Policija se je morala posluževati strelnih pušk, da je zamogla napraviti red. Irregularne čete vznemirjajo južno Irsko.

Ameriško-japonska pogodba.

DKU Washington, 11. febr. Pogodba med Zedinjenimi državami in Japonsko glede otoka Yap je bila danes podpisana.

Ne pozabite naročnino!

ni več voditeljev, gre vse narazen, pa morate umreti gladi. Z Vami umrjejo tudi Vaše žene, vaši otroci in stotisoči nedolžnih državljanov. Resen opomin, katerega Vam dajem v zadnji uri, Vas kliče k neumornemu delu. Le če boste delali več kot pred vojno in če se omejite v svojih potrebah, lahko upate, da bo več živil in da bomo imeli znosne cene. Ker sem storil smrt za Vas, skrbite za mojo ženo in moje ljubljene otroke ter jim pomagajte, če jih vrže Vaša lahkomišelnost v bedo!“

To poslednje pismo rudniškega ravnatelja Borsigovega rudnika Jokische, ki si je v januarju l. 1919. prostovoljno končal življenje in kateremu je ing. Jmdrich Fleischner posvetil svojo knjigo „Djelnik a proumislová výroba“ (Delavec in industrijska produkcija) opozarja javnost na veliko trpljenje, ki ga doslej niso poznali: na trpljenje voditeljev industrijskih podjetij. Sicer je to le glas posameznika, govori pa za tisoče drugih; oglasil se je v Nemčiji, a lahko bi se bil oglašil tudi pri nas.

Široka javnost niti ne slutí, kaj vse so izkusili voditelji večjih produktivnih podjetij ob času svetovne vojne; to pa je bila doba splošnega trpljenja, ko je svetila vsaj ta nada, da bo trpljenje nekega dne končano. Ta up je bil varljiv. Komaj se je plegla vojna nevihta, že se je razil čez glave voditeljev gospodarskega življenja mogočni val socialne revolucije. Delavske mase, ozlovoljene vsled vojnega trpljenja, so se botele maščevati nad povzročitelji vojne; in ravno iste mase so začele oster boj proti kapitalističnemu družabnemu redu in za vresničenje svojih socialističnih idealov, zavedajoč se, da je družabna avtoriteta silno zrahljana. Obojni napad je veljal enemu in istemu sovražniku. Zakaj kdo drugi je zakrivil svetovno vojno kakor kapitalizem? Socialistični tisk prepričuje o tem delavca dan za dnem, leto za letom. Toda kapitalista se ne da tako lahkojeti: enkrat je to velik igospod, ki niti ne zahaja k podjetju, drugkrat pa je to usoda: va množica neznanih ljudi, izmed katerih ima vsak v svoji miznici gotovo število delnic. Zopet so bili voditelji večjih produktivnih podjetij tisti, ki so jih v prvi vrsti zadeli vzburkami valovi. — Podjetniki - posamezniki, ki delujejo na čelu svojih podjetij s strastno ljubeznijo in z vso svojo močjo; ravnatelji, tovarniški inženirji, mojstri in uradniki sploh, ki so v neposrednem stiku z delavstvom.

Izza vojne so bili pogoji za produkcijo skoraj pri večini podjetij zelo slabi. En dan je manjkalo premoga, drugi dan ni bilo materiala, tretji dan vozov, četrti dan naročil in peti dan vsega skupaj; izvoz je bil zaprt, nikjer kredita. V mučnih skrbih in v nadčloveškem naporu se je voditelj podjetja povsod srečaval s sovražnimi pogledi svojih delavcev, ki so se vsak trenutek posvetovali, njihovi zaupniki so trkali na njegova vrata, da bi ga presenetili s kakšno neizvedljivo željo ali s sklepom, ki je ogrožal neizogibno potrebno disciplino. Socialistični tisk je zasramoval njegovo ime uradi so kratili njegove pravice, oblah stavke pa je visel neprestano na obzorju. V enem takih trenutkov je ravnatelj Jokisch sklenil, da konča svoje življenje z revolversko kroglo. Ostali njegovi tovariši sicer niso odšli iz tega sveta, a so rajši zapustili vodilna mesta. Poznam jih nekoliko; večina so to ljudje odličnih zmožnosti, ki so se sedaj zatekli v kakšen urad, da delajo za polovico ali tretjino svoj nekdanje plače, zato uživajo nekoliko

življenske sreče, odkar so se bili rešili iz čistilišča.

Mar to ne škoduje našemu gospodarskemu življenju? Ali bi ne bilo na ravnost katastrofalno, če bi se taki slučajji množili? Pred vojno smo neprenehoma tožili, da imamo premalo podjetnih ljudi, zmernih voditeljev, ki bi nas vodili h gospodarskemu razmahu. In danes?

Medtem so se razmere precej umirile. Toda krompaški dogodki, lanske nasilnosti v Danjkoveh in nedavni napadi na nekatera podeželska podjetja, nam pričajo, kakšni ognji še vedno tje pod pepelom. Ti ognji, ki lahko zopet vzplame, so v glavnem trojni: razredna mržnja, ki jo neti med delavstvom večletna agitacija, omalovaževanje pomena inteligence za produkcijo in pa vera, da se da vsa sedanja organizacija produkcije zavreči in nadomestiti z drugo.

Delavcu pojasniti poslednji dva zablodi in ga poučiti o glavnih načelih današnje produkcijske organizacije, to je namen, ki ga zasleduje socialist Fleischner s svojo novo knjigo. Razlaga delavcem o plodnih močeh kapitala, o podjetniškem riziku, o nevarnosti vsled odstranitve podjetnosti, o gospodarskem pomenu vstvarjanja oči individualitet, o nemogočnosti kolektivnega vodstva produkcije, o neizogibnosti stroge discipline tudi v socializiranih tovarnah, o nemogočnosti nadomestiti ravnatelje, inženirje in mojstre z nekvificiranimi silami, o umetnosti vladanja, ki ni dana vsakemu človeku, o precejšnji meri neodvisnosti, ki je potrebna voditelju; končno ga uvaža v nekatere skrivnosti tehničnega dela v tovarnah, ki je večini delavcev deveta vas.

Te razprave, katerih večino je avtor predaval pred delavskimi poslušalci, podaja kot pouk delavskim zapunikom, ki sede v vodstvih tovarn. Prepričan je, da bodo lahko samo poučeni delavci izvrševali v polni meri svoje dolžnosti na teh odgovornih mestih in da je odvisno od zmognosti izvoljenih zapunikov, ali bodo obratni odbori res pionirji novega gospodarskega reda, pionirji socializacije, ali pa pionirji novih bojov in konfliktov ter gospodarskega nazadovanja.

Liudska univerza.

Tretje predavanje, ki se je vršilo v soboto zvečer, je bilo dobro obiskano. G. ravnatelj M. Pirce, znan zgodovinar, je predaval o najstarejši zgodovini sedanjega jugoslovenskega ozemlja ter o naselitvi Jugoslovenov. Njegovo predavanje je bilo zasnovano tako poljudno in mično, da ga je občinstvo ves čas sledilo z vso pozornostjo in napetostjo. G. predavatelj je razdelil snov v štiri dele. V prvem delu je obravnaval predrimsko dobo in na

Dr. Ljudevit Pivko:

Zeleni kadri.

Vojni ubežniki v notranjosti Avstrije so bili tekom vojne važen činiatelj v razkrajanju avstrijske vojne moči. Kdor hoče objektivno preiskati rane, na katerih je Avstrija izkrvavela, ne sme prezreti zelenih kadrov, organizacij vojnih ubežnikov.

Pri ustvarjanju zelenih kadrov so bili baš jugoslovenski ubežniki iz avstrijske vojske najkrepkejši element.

Jugosloveni, živeči med vojno izven mej avstrijske države, so z globokim zanimanjem zasledovali razvoj zelenih kadrov. Zbirali so vesti in podatke o gibanju in delovanju ubežnikov v notranjosti Avstrije. Jugoslovenski dobrovoljski odred v Italiji je imel obilo prilike, da je zasledoval na raščanje zelenih kadrov. Informiral je antanto podrobno o velikih zaslugah, ki so jih izkazovali ti »zavezniki« v borbi zoper Avstrijo.

Julija 1918. so izdelali oficirji Jugoslov. dobrovoljskega odreda obširen referat o notranjih razmerah v Avstriji. Pri referatu so sodelovali informatorji dr. Mato Nikolić, Luka Kostrenčič in Teod. Pajk. Z vprašanjem zelenih kadrov se je pečal zlasti dr. Nikolić, sedaj profesor na gimnaziji na Cetinju, ki je v Centro Informa-

kratko opisal naselišča in življenje avtohtonih prebivalcev sedanjega jugoslov. ozemlja: Keltoev, Ilirov in Trakov. Pri tem je omenil marsikateremu Mariborčanu neznano zgodovinsko dejstvo, da se nahaja v bližini Maribora, pod Pohorjem, stara keltska utrdba. (Pridružujemo se predlogu g. ravnatelja, da bi Ljudska univerza skupaj z Zgodovinskim društvom priredila v spomladanskem času ekskurzijo k tem starodavnim ostankom, združeno z javnim predavanjem o prazgodovini naših krajev). V drugem delu je obdelal rimsko dobo na našem ozemlju. Želeli bi, da bi o priliki priredili podrobnejše predavanje o rimski dobi v naši ožji domovini Sloveniji. V tretjem delu je opisal na kratko prodiranje barbarov na ozemlje starega rimskega carstva. Najzanimivejši je bil četrti del o naseljevanju jugoslovanskih plemen na sedanjem ozemlju. Tudi to snov naj bi g. predavatelj obdelal v posebnem predavanju.

Nova predavanja. Prihodnjo soboto 18. t. m. ob 1/20. uri zvečer bo v kazini predaval vseučil. docent. dr. Kovačič o predpogoju za rešitev socialnega vprašanja. To predavanje obeta biti eno izmed najbolj zanimivih z ozirom na razmere v našem javnem življenju. Napovedana so še sledeča predavanja: Dr. Medved: Mariborski spomeniki. B. Borko: Čudeži vseмира. Nadsv. O. Dew: O narodni glasbi. Dr. Matko: Smrt in življenje. Inž. Kukovec: Rabindranath Tagore. Iv. Favai: Polit. življenje in naziranje v antiki. T. Gmajner: Maksim Gorkij. Objavljenih pa je še cela vrsta drugih predavanj.

Splošen izobraževalni tečaj Ljudske univerze. Z ozirom na sklepe odbora se bode uvedel tak tečaj za vse one srednje in nižje sloje, ljudi v starosti med 18—30 let, ki niso imeli prilike si v šolah ali drugod pridobiti podlago za splošno, umstveno in tembolj za pravo duševno izobrazbo. Oziroma se na ta cilj, bi se na temelju skupnega dogovora udeležencev določili dnevi in čas pouka, ki bi obsegal poleg nekaterih realističnih predmetov (fizike, naravoslovja in dr.) tudi zgodovino, zlasti kulturno in socialno, leposlovje in narodno gospodarstvo in higijeno. V zadnjih tednih pa sociologijo, psihologijo, etiko in najvažnejša poglavja iz zgodovine filozofije in politične teorije. — Tečaj bi trajal prilično 6—8 tednov s 3—4 večeri. — Natančnejše bi se dogovorilo, čim bi se javilo najmanj 50 resnih in stalnih obiskovalcev. Tečaj bo brezplačen, dostopen za oba spola, zlasti za omenjeno starost. Prijave sprejema B. Borko, urednik Tabora in prof. I. Favai, Koroščeva c. 34.

Kemičen tečaj se nadaljuje v sredo dne 15. t. m. ob 1/28. uri zvečer v državni realki. Predava g. prof. Pirnat o kemiji vode.

zloni 6. ital. armade (Breganze — Mirabella) izprašal stotine vojakov in oficirjev, ujetih na ital. fronti sredi 1918., z ozirom na razmere pri zelenih kadrih. Njegovi članki »La Guardia Verde«, »L'impotenza del Comando« itd. so izšli v tisku julija leta 1918. (»Public. Com. 6. Armata: Note sulle condizioni interne dell'Austria«) in so izborno služili spoznavanju razbitih notranjih razmer v Avstriji, iz katerih smo lahko sklepali na bližnji konec Avstrije.

Zeleni kadri so jeli silno rasti od spomladi leta 1917. Ubežništvo se je množilo v tej dobi v nepričakovanem obsegu. Prej so se skrivali le poedinci in majhne skupine vojakov, ubežnikov iz fronte ali dopustnikov, katerih ni bilo ob določenem terminu z dopusta nazaj k oddelku.

Poleti 1918. so pa bili zeleni kadri že v številnih krajih, nekateri organizirani popolnoma po vojaškem načinu s poveljniki-oficirji in dobro oboroženi s puškami, strojnimi puškami in celo s topovi majhnega kalibra.

Največji zeleni kader je bil po informacijah, ki smo jih dobili v Italijo, na Petrovi gori ob reki Glini. Januarja 1918. je bilo tu 8 popolnih bataljonov ubežnikov, toraj okrog 8000 mož, s precejšnjim številom poveljujočih

Zanimivosti.

Nekaj o hudiču. — 100.000 K nagrade za psa.

O ničemer se v ljudski mitologiji ne razpravlja toliko, kakor o pojmu dobrega in hudega. Ta princip je v zvezi z raznimi bajnimi osebnostmi še iz prastarega časa. Največ pa se razpravlja o hudem, hudobnem, kar predstavlja pri krščanskih narodih hudič. To je bitje, ki mrzi vse, kar je dobrega in plemenitega ter navaža ljudi k slabemu, hudobnemu, ker se mu navadno posreči, ker po mnenju velikih ljudi se niti bogovi ne morejo boriti zoper človeško neumnost. Problem zla hudobnih del in zavesti ter predstavnika vseh hudobij, hudiča, je bila že od nekdaj tema, ki je zanimala zgodovinarje vseh časov. Že stoletja in stoletja se trudijo zgodovinarji, da bi zbrali vse povesti in bajke o hudiču. V najnovejšem času je storil to historik Maks Henning, ki je obdelal zgodovino od začetka pa do konca 19. stoletja. Bajka o hudiču je menda že tako stara, kakor naša zemlja. Najdemo jo v vseh vekih in pri vseh narodih ter v svetem pismu samem. V svetem pismu igra sicer samo epizodistične vloge, kakor na primer v zgodovini o Jobu. V novem zakonu dobiva hudič že precej natančno očitano fiziognomijo, igra veliko vlogo ter ima celo naziv zemeljskega kneza. Tu se le še prične prava povest, bajka demonologije. V prvih stoletjih katoliške cerkve se je demonologija vedno bolj razvijala. Hudič postaja vedno bolj pameten in mogočen. Iz zvezd prorokuje bodočnost ter ve za vse tajnosti, ki jih navadno zaupa starim ženskam. Njegova organizacija potuje po svetu kakor rjoveči levi, iskajoči svoje žrtve. Do šestega stoletja je bil hudič samo moškega spola, ter ni imel nobene določene barve. Pozneje ga slikajo v moški obliki in črne barve. Manjše demone opisujejo kot dvospolna bitja, takozvani incubi in succubi, ki je enkrat moškega, enkrat ženskega spola, kakor mu je pač najbolj priročno in s kom ima opravka, ali z moškim ali pa z žensko. V tej dobi je nastal tudi osobiti kult relikvij, ki se je spremenil s časom v prave groteske. Tako se je na primer v tej dobi častila steklenica, v kateri je bila »egipčanska tema«. Za časa križarskih vojn je doseglo trgovanje in kult relikvij svoj vrhunec in v tej dobi je bil hudič povsod glavni predmet razgovora. Tu pa se je morala cerkev sama zoperstaviti tej demonomaniji. Nastale so inkvizicijske ustanove, ki so preganjale na tisoče vedeževalk, katerim se je »dokazalo«, da so s hudičem v zvezi. Zažgali so na stotine obglavljenih čarovnic, a tu pa tam se je našel tudi kak čarovnik, kakor na primer Gilles de Retz, Landru 15. stoletja. Roskow je zasledoval zgo-

oficirjev. Tu so se zbirali ubežniki sledečih polkov: 96. peš. p. (Karlovac), 79. peš. p. (Otočac), 26. dom. p. (Karlovac), 27. dom. p. (Sisek), 2. bos. here. p. iz banja-luškega okrožja, kader v Lebringu in iz vseh topničarskih polkov iz Hrvatske in Slavonije. Omeniti je dejstvo, da padajo začetki tega ubežniškega taborišča že v leto 1915.

V zvezi z zelenim kadrom na Petrovi gori je bil oddelk na Samariči, v veliki šumi pri Kraljevčanih med Kostajnico in Glini. Tu in v okoliških vaseh so se pojavljale velike skupine ubežnikov.

Tretji zeleni kader, se je nahajal na Fruški gori. Ta je prejemal ojačenja predvsem iz sledečih polkov: 78. peš. p., 28. dom. p. (Osijek), 76. peš. p. (Petrovaradin), 12. ulan. p. (Šabac), 5. ulan. p. itd. Kadar je bilo premalo orožja in obleke, so si hodili po potrebnih naravnost v skladišča 70. peš. polka.

A tudi drugod po Sremu je bilo dovolj sigurnih skrivališč. Marca 1918. se je potikalo v okolici Dalja okrog 2000 ljudi, večinoma domačinov. Mnogi izmed njih so obdelovali po dnevu lastno zemljo in hodili ponoči domov spat, vedno dobro oboroženi. Ako jim je pretela nevarnost, so se avizirali in majokdaj se je posrečilo orožnikom

dovino čarovnic ter je na podlagi sodnih zapisnikov dognal, da je nezmotljiva katoliška cerkev zažgala skoraj deset milijonov ljudi, ki so bili žrtve te demonomanije. Mogoče je to število malo pretirano, značilno pa je, da je bila v Evropi še leta 1782. zažgana na grmadi ena taka čarovnica, ki je imela »direktno zvezo s hudičem«. Pozneje šele je začela padati vera v realnega hudiča. Zanimivo je, da je leta 1801. proglasila medicinska fakulteta v Pragi človeka, ki je veroval v realno eksistenco hudiča, neumnim — slaboumnim. Potem je vera v hudiča popolnoma utihnila, dokler se ni oglasil Francoz Jogaud Pages. Ta si je dovolil šalo, da je natvezal ljudem bajko o živem hudiču. Izdal je knjigo »Bratje treh koles«, v kateri opisuje hudičovo mašo v framazonških ložah. — Knjiga je izšla v 100.000 izvodih in on je zaslužil celo premoženje. Ko je na ta način obogatel, je razkrinkal samega sebe. Leta 1897. so ga v dvorani pariškega geografičnega društva proglasili za največjega mistifikatorja naše dobe. Dandanes je vera v hudiča pri nas že popolnoma izumrla, le kakke pobožne ženske so še trdno prepričane o njegovem obstanku.

Dunajski listi prinašajo sledeč oglas: »Zgubil se je v pondeljek siv lovski pes. Na ovratniku ima gravirano ime lastnika Ernest Stange, Hansdorf. Kdor vrne psa lastniku, dobi 100.000 K nagrade.« Pri neznanosti draginji, ki vlada na Dunaju, skoraj ni čuda, če se razpisuje tako visoka nagrada. Mogoče si bo par ljudi služilo s tem, da bodo lovili ubegle pse in jih vračali lastnikom, svoj krh.

— Obvezni polletni tečaj na državnih podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. aprila 1922. Za vstop v tečaj je treba vložiti pri vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani do dne 10. marca 1922. prošnjo ter ji priložiti: 1. rojstni in krstni list, 2. domovinski list, 3. zadnje šolsko izpričevalo, 4. učno izpričevalo, 5. ubožni list in 6. uravstveno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državne podpore ter imajo prosto stanovanje v zavodu. Skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavnin živine in mesa.

— Uspeh klerikalnega obrekovanja. Dne 16. oktobra l. l. je imel poslanec SKS Ivan Urek shod v Imenu v kozjanskem okraju. Shoda sta se udeležila tudi zagrizena klerikalca brata Počivašek. Med shodom sta zaklicala poslanec Urehu: »Vi samostojni sta dobili 200 milijonov od vlade, da ste nas izdali.« Poslanec Urek je zoper brata Počivašek vložil tožbo ter jama stem dal priliko, da svoje obdolžitve pred sodiščem dokazeta. Obtožena sta se obmila takoj na mariborsko »Stražo« in »Slovenskega gospodarja«, ki o

ujeti ubežnika. Orožništvo je imelo s temi ubežniki slabe izkušnje in obilo izgub, zato se je rajši izogibalo konfliktom z njimi in jih včasih celo podpiralo. Orožniški oddelk je dobil meseca marca 1918. povelje, da poišče in ujame nekatere ubežnike in orožniki sami so poslali dotičnim ubežnikom glas, da pridejo, najše torej skrijejo.

V varaždinskem Zagorju in v gozdovih ob Dravi je bilo tudi vedno dovolj ubežnikov. Ljudstvo je ubežnike podpiralo že začetkom vojne iz sovraštva do Madžarov in Nemcev. Narod sam je nagovalarjal dopustnike, naj se ne vračajo na fronto, temveč naj ostanejo doma, češ, saj jih nihče ne najde, kakor niti onih ne morejo dobiti, ki se potikajo nemoteno doma že od začetka vojne. Podpora, ki so jo dobivali ubežniki od ljudstva, je bila mnogo večje vrednosti nego nasilna pomoč, katero so si iskali ubežniki pri bogatih posestnikih. Neka mati v Sunji na Hrvaškem je spremljala sina podnarednika na kolodvor in mu prigovarjala, naj božjo voljo ostane doma, kakor drugi Sin, ki je nosil na prsih vrsto hrabrostnih svetinj, se pa ni dal pregovarjati in razjarjena mati mu je pred odhodom pljunila na dekoracije.

[Konec prih.]

Skoro beli dan je že, ko stopi Kien-Lung na ulico. Za njim stopa Šen-Ki kakor senca.

—Kralj beračev in Hai-Feng je ena in ista oseba. Ne sme nam ubežati. V nekaj urah mora biti naš, sicer je vse izgubljeno. Vzemij šampan in pelji se na izprehod kolikor mogoče tako, da ne boš zbujal pozornosti ter glej skrbno kdo bo vstopil in kdo izstopil iz hiše. Trikratne sreče; če zapaziš nekaj nenavadnega pridi mi povedat kolikor hitro mogoče. Čas med tem porabim za to, da polščem par odločnih mož. Pri mian-darinih vem, da ne dobim pomoči. Ti imajo pred kraljem beračev več strahu, kakor pa on pred njim.

—Ki prikimam, ter izide.

Samo kratka sekunda, in že vidi vse, in kar vidi mu oledení kri, Nosači, ki ga nosijo, so berači in berači so ona nešteta množica, ki ga spremlja. Vojska kralja beračev ga je obkolila. Toda že v naslednjem trenutku ne vidi ničesar več. Proti njegovemu obrazu se stegne suha, koščena roka, pritiskujoč mu na obraz velikansko gobo. Kien-Lung se hoče z vso obupno silo obraniti te roke, hoče dobiti zraka, toda vse zaman. Dve drugi roki sta se ovili njegovih ramen. Goba ostane nepremično pritisnjena na njegov obraz. Par drgetov spreleti vse njegovo telo in že mu napolni pljuča dušec, strupen plin. Kien-Lung se onemesti. Nevidni roki ga izpustita. Zgrudi se vznak.

Ko se Kien-Lung končno zopet prebudi, se mu zdi

kakor da je preteklo milijon let od onega trenutka, ko so ga zajeli berači.

Kaj se je zgodilo z njim?

Trudoma se hoče premakniti, toda zamaš. Zvezane so mu roke in noge. Kroginkrog, kamor pogleda, samo napol podrti zidovje in — tam — nepopisna groza pretrese vse njegovo telo: Človek, ki stoji pred njim, peklensko se mu reži v obraz, je — Hai-Feng — je Fohi, kralj beračev...

Tu spozna Kien-Lung, da je izgubljen, če nebo samo ne napravi čudeža. Kien-Lung zapre oči. Če že ne drugega, vsaj gledati noče svojega mučitelja, ki stoji pred njim v nemem pričakovanju, uživajoč v svoji zmagi.

Toda, kaj je to? Nezavedajoč se poizkusi Kien-Lung premakniti roko. Nekaj toplega curlja po njej počasi, kapljica za kapljico. Bolečine ne čuti nikake, objemlje ga le lahna onemoglost. Čudna trudnost prevzame vse njegovo bitje. Nenadoma odpre zopet oči, siloma, kakor na ukaz tuje volje. Njegova desnica leži privezana na lesen, ležeč križ, da je ne more premakniti, skozi malo ranica na spodnjem delu zapestja pa curlja iz odprte žile kaplja za kapljo topla kri.

(Dalje prihodnjič.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Naznanilo!

211 Svojim cenj. odjemalcem vladno naznanjam, da imam krasno češko in angleško blago za moške in damske obleke, katere izdelujem v lastni delavnici po najnižjih cenah. — Za obilen obisk se priporočam

Dominik Fabjančič, krojač za gospode in dame —
MARIBOR, Jurčičeva ul. 5, II. nadstr.

Prostovoljna prodaja premičnin

225 Sklep: A 29/22-9

V zapuščinski zadevi Antona Sijanec, župnika pri Sv. Juriju v Slov. gor. vrši se na predlog glavnega dediča dne 13. sušca 1922 in naslednje dni ob 9. uri z začetkom v župnišću v St. Jurju v Slov. gor. prostovoljna prodaja premičnin, osobito večje množine vina največ letnikov 1917, 1920, 1921.

Izključna cena je cenilna vrednost, kupnino je plačati takoj v gotovini.

Cenilni zapisnik se lahko vpogleda pri podpisani sodnji v uradnih urah.

Kralj. okr. sodnja pri Sv. Lenartu, dne 8. febr. 1922.

Žepne ure, precizijske in stenske popravila najsolidnejše tvrdka R. Bizjak, Maribor, Gospodarska ulica 16. 64

Agitirajte povsod
za naš list!
"Tabor" stane mesečno le 5 dinarjev.

VABILO na REDNI OBČNI ZBOR

„Kreditnega društva mestne hranilnice v Mariboru“

ki se vrši dne 27. februarja 1922 ob 16. (4.) uri v prostorih Mestne hranilnice v Mariboru.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika o letnem poslovanju.
2. Poročilo o bilanci za leti 1920 in 1921.
3. Poročilo računskih pregledovalcev.
4. Odobrenje bilance.
5. Volitev treh članov načelstva, ki izstopijo v smislu paragrafa 32 društvenih pravil.
6. Volitev dveh računskih pregledovalcev in enega namestnika.
7. Slučajnosti.

V smislu paragrafa 26 društvenih pravil se vrši v slučaju nesklepčnosti eno uro pozneje občni zbor, ki sklepa pravomočno neglede na število navzočih članov.

222

Odbor.

Torek 14. Velik simfonični koncert! Torek 14. Velika kavarna.

Jugoslovanska Union banka (preje Mariborska eskomptna banka)

VABILO k 50. rednemu občnemu zboru

Jugoslovanske Union banke, preje Mariborske eskomptne banke, ki se vrši dne 25. marca 1922 ob 10. uri dopoldne v Beogradu, Hotel „Srbski Kralj“.

DNEVNI RED:

1. Poročilo upravnega sveta o poslovnem letu 1921 in sklepanje o tem poročilu.
2. Poročilo in sklepanje o bilanci za poslovno leto 1921.
3. Poročilo nadzorstva in sklepanje o podelitvi absolutorija.
4. Sklepanje o uporabi čistega dobička.
5. Sklepanje o predlogu upravnega sveta na razdružitve družbe in njeno fuzijoniranje z Slavensko banko d. d. v Zagrebu.
6. Slučajnosti.

MARIBOR, dne 11. februarja 1922.

Upravni svet Jugoslovanske Union banke (preje Mariborske eskomptne banke).

§ 11 družbenih pravil. Občni zbor sestoji iz onih delničarjev, ki posedujejo vsaj 25 delnic in ki te delnice s še nezapadlimi kuponi vsaj 6 dni pred občnim zborom založijo pri družbeni blagajni v Beogradu, ali pri podružnicah v Ljubljani, Mariboru, Murski Soboti, Kranju, ali pri ekspoziturah v Gornji Radgoni in Škofji Loki. Posest vsakih 10 delnic dovoljuje en glas. Več delničarjev, ki imajo manj kot 25 delnic, morejo izbrati izmed sebe skupnega zastopnika, ki ima pravico glasovati na občnem zboru, če zastopa 25 delnic. Število glasov ni omejeno.

223